

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบ อาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็ม ตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4) นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยน จุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และ ศิลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้ ซึ่งแนวทาง ดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ ยุคศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการพัฒนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีการปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสม และชัดเจนทั้งคุณภาพ ผู้เรียนตาม มาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1 - 5) การที่จะทำให้สังคมเราอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ สุขนั้น คนในสังคมต้องยึดถือปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดขึ้นควบคู่ กับความมีวินัย ซึ่งหากขาดวินัยแล้วสังคมอาจเกิดความสับสนวุ่นวายได้ นักเรียนจึงควร ได้รับ การปลูกฝังให้เกิดการเรียนรู้แนวทางในการปฏิบัติ ได้รับการอบรม รู้จักประพฤติ

ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม พฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่มีวินัยจะเป็นปัญหาต่อตัวเอง สังคม และยังส่งผลไปถึงการพัฒนางานในด้านต่างๆ ให้ขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น พฤติกรรม ด้านวินัยจึงมีความสำคัญต่อนักเรียน (ประไพ เดชวรรณ, 2550, บทนำ)

นอกจากนี้สำนักงานประเมินและรับรองมาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพภายนอกตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ความมั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม ระบบการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนจึงมีแนวคิดและทิศทางในการประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดตัวบ่งชี้พื้นฐาน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่สถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ สามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายในเป็นการพัฒนาจากการประเมินรอบแรกและรอบสอง ประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้ คือ ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด ดังนั้นโรงเรียนจะต้องดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์และเป็นไปตามตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ คือ การที่ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียนและผู้เรียนมีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม (สำนักงานประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา, 2554, หน้า 14 - 17)

จะเห็นได้ว่าความมีวินัยเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับตัวนักเรียน ซึ่งโรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของเด็ก สมาชิกในสังคมมาจากครอบครัวที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งโรงเรียนจะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในสังคมให้เด็กได้ฝึกฝน การที่เด็กจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายหน้า เด็กจะเอาอย่างการแนะนำ และการนำทางผู้ที่จะให้ตัวอย่างที่ดีก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ในการพัฒनावินัยให้เกิดขึ้นกับเด็กนั้นจะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นแต่แรก โดยการชี้แจงและตกลงกันด้วยเหตุผลของครูในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เด็ก ยอมรับข้อตกลงในข้อตกลงนั้นๆ และเสริมเข้าไป

ตลอดเวลาที่สอนเนื้อหาวิชานั้นอยู่ และการแต่งกายเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่บ่ง บอกถึง ความเป็นผู้มีอารยธรรม โดยเฉพาะในสถาบันที่มีเครื่องแบบ ซึ่งระเบียบการแต่งกายได้ ระบุไว้ชัดเจนให้ยึดปฏิบัติ ในฐานะที่นักเรียนเป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่ต้องฝึกการรักษาความเป็น ระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกายของนักเรียน และการรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยอยู่เสมอ เป็นการสร้างบุคลิกที่ดี การแต่งกายตามระเบียบ ข้อตกลงหรือข้อบังคับของนักเรียน นักเรียนที่ทำตามระเบียบข้อบังคับถือว่าเป็นนักเรียน ที่มีวินัย (กนกวรรณ จันทร์กลม, 2550, หน้า 3) ดังนั้นการพัฒนานั้นจำเป็นอย่างยิ่งกับเด็ก ทุกคนอย่าคอยจนเกิดปัญหาเพราะวินัยเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาให้เด็กตั้งแต่เมื่อเขา ยังเล็ก ยิ่งเล็กเท่าไรก็ยิ่งดีเพราะวินัยที่ดีเมื่อเกิดกับเด็กแล้วจะติดตัวเขาไปจนโตและจะ กลายเป็นส่วนของมโนธรรมประจำใจเขาไปจนตลอดชีวิต (เปาโรหิตย์ นวลศิริ, 2553, หน้า 12)

ปัจจุบันปัญหาวินัยของนักเรียนกำลังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนอาจจะกลายเป็นปัญหา ใหญ่ของประเทศชาติในอนาคต ซึ่งปัญหาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนที่พบเห็น ได้แก่ การแต่งกายไม่ถูกระเบียบ ฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเงินเกินตัว พูดจาไม่สุภาพ ไม่มีสัมมาคารวะ มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นมีน้อยลง พฤติกรรมนี้ เกิดขึ้นบ่อย จนถูกมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาของคนในสังคมที่มีการแข่งขัน ความเป็นหนึ่ง เหนือผู้อื่น ลักษณะเช่นนี้หากไม่ได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ถูกต้องตั้งแต่มัธยม เด็กในวันนี้อาจจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีคุณธรรม จริยธรรม ขาดจิตสำนึกของการเป็น คนดีจนยากต่อการแก้ไข (รัตนากร วงศ์ศรีและคณะ, 2551, หน้า 69) ปัญหาของเด็กและ เยาวชนที่มีความรุนแรงและขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างน่าวิตก เมื่อได้พิจารณาถึงปัญหาทำให้ ทราบได้ว่า เกิดจากการขาดการบูรณาการทางความคิดและการดำเนินงานร่วมกันของ สถาบันครอบครัว สถาบันทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงนำมาสู่กระบวนการ ทางสังคมที่ไร้ประสิทธิภาพ ไม่ครอบคลุมปัญหาและการพัฒนาประกอบกับสภาวะของ สังคมไทยในปัจจุบันตกอยู่ในขั้นวิกฤต เกิดวิกฤตศีลธรรมและจรรยาบรรณในตัวบุคคล อันนำมาสู่ปัญหา และความไม่สอดคล้องกันของคนในชาติ ขาดซึ่งการมีอุดมการณ์ ความ รักชาติและการมีจิตสำนึกร่วมกันของคนในชาติ สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นเครื่องบ่งชี้และกระตุ้น เตือนให้กับทุกภาคส่วนของสังคมและประชาชนทั้งประเทศได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิด ขึ้นกับบุตรหลานของตนได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ต่างๆ และมีคุณลักษณะตามที่ประเทศชาติพึงประสงค์ เหมาะแก่กาลเวลาและบริบทสังคมไทย ดังปรากฏจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดนักเรียนเป็น ศูนย์กลาง มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดของนักเรียน เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาสู่ความเป็นคนที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี เก่งและมีความสุขอย่างแท้จริง แต่จากผลการทดสอบระดับชาติ การศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า คุณภาพของนักเรียนยังต้องมีการพัฒนาให้ดีขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6)

โรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางซึ่งเปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 187 คน มีข้าราชการครู จำนวน 13 คน พนักงานราชการ จำนวน 1 คน นักการภารโรง จำนวน 1 คน โรงเรียนมีระบบโครงสร้างตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่งงานออกเป็น 4 กลุ่มงาน ประกอบด้วย กลุ่มงานวิชาการ กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มแผนงานและงบประมาณ โรงเรียนมีเขตพื้นที่บริการให้การศึกษา จำนวน 1 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองแปน (โรงเรียนบ้านหนองแปน, 2559, หน้า 1) จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน นักเรียน และสภาพครอบครัว พบว่า โรงเรียนบ้านหนองแปนตั้งอยู่ในชุมชนที่ผู้ปกครองมีความรู้น้อยและยากจน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้ปกครองนักเรียนได้ให้ความสำคัญของการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยปัญหาที่สำคัญ คือ ครอบครัวแตกแยก หย่าร้าง และส่วนมากต้องออกไปทำงานต่างถิ่น เป็นเหตุให้นักเรียนต้อง อยู่ในความดูแลของญาติๆ หรือ ปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งต้องรับภาระกับหลานๆ หลายคน ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง ขาดการอบรม เลี้ยงดูไม่ถูกวิธี นักเรียนขาดความอบอุ่น เป็นเหตุให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่ถูกต้อง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เหล่านี้ จากผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแปน พบว่าความมีวินัย อยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง (โรงเรียนบ้านหนองแปน, 2559, หน้า 8) และจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนพบว่า ปัญหาที่พบส่วนมากในโรงเรียน คือ นักเรียนแต่งกายไม่ถูกระเบียบวินัย ไม่มีความตรงต่อเวลา และไม่มีควมรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน (นิคม สีสิ่ง, สัมภาษณ์ 2559)

จากการประชุมระดมความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองแปน เกี่ยวกับปัญหาด้านพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่

พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแปน ปีการศึกษา 2559 พบว่า มีนักเรียนขาดความมีระเบียบวินัยหลายด้าน โดยเฉพาะวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลาด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น การแต่งเครื่องแบบไม่ถูกต้องตามที่สถานศึกษากำหนด การนำเสื้อออกนอกกางเกง ไม่สวมถุงเท้า การเหยียบส้นรองเท้า ใส่รองเท้าแตะมาโรงเรียน ใส่เครื่องประดับ การมาโรงเรียนไม่ตรงต่อเวลา การเข้าเรียนช้า ไม่เข้าเรียน ไม่ส่งการบ้าน ไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาดเวรประจำวัน หลีกเลี่ยงการทำทำความสะอาดเขตที่รับผิดชอบ ขาดความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลให้เกิดปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย โรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาการดำเนินงานโดยประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านความประพฤติของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (โรงเรียนบ้านหนองแปน, 2559, หน้า 5) ด้วยเหตุผลดังกล่าว โรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยของนักเรียนโดยประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านหนองแปน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาวินัยของนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาและให้ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียนและสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยร่วมกับบุคลากรโรงเรียนบ้านหนองแปน จึงได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน ด้วยการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลาและด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแปน เพื่อให้ นักเรียนเกิดค่านิยมที่ดีด้านวินัยในตนเอง และเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน เพื่อที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ผู้มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรมพร้อม ที่จะ เป็นพลเมืองที่ดีต่อประเทศชาติต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการมีวินัยของนักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีอะไรบ้าง

3. ผลของการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งความมุ่งหมายการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีวิสัยทัศน์ของนักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. เพื่อติดตามผลของการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ดังนี้

1. ได้ทราบสภาพและปัญหาการมีวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. ได้แนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. ได้ทราบผลการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
4. นักเรียนได้รับการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนเกี่ยวกับด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัย การพัฒนาวินัยของนักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้วิจัยกำหนดวินัยนักเรียนที่ต้องพัฒนา 3 ด้าน (โรงเรียนบ้านหนองแปน, 2559, หน้า 19) ดังนี้

- 1.1 ด้านการแต่งกาย
- 1.2 ด้านการตรงต่อเวลา
- 1.3 ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่

สรุป จากบันทึกการประชุมของโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาในการพัฒนาได้แก่ วินัยของนักเรียนใน 3 ด้าน คือ ด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลาและด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่

1. แนวทางในการพัฒนา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาวินัยนักเรียน ดังนี้

- 1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 1.2 การจัดกิจกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียน ประกอบด้วยกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธงกิจกรรมยื่นรับ-ส่งนักเรียน
- 1.3 การนิเทศติดตามผล

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

- 2.1 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 12 คน
 - 2.1.1 ผู้วิจัย คือ ครูโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 1 คน เป็นครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2
 - 2.1.2 ผู้ร่วมวิจัย คือ ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3

จำนวน 11 คน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 35 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองแปน จำนวน 1 คน

2.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 2 คน คือ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรชุมชน

2.2.3 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน เป็นผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกผู้ปกครองนักเรียนผู้ที่เป็นหัวหน้าห้อง และรองหัวหน้าห้องเรียนละ 2 คน จำนวน 22 คน

2.2.4 คณะกรรมการนักเรียน จำนวน 10 คน

2.3 กลุ่มเป้าหมายการพัฒนา คือนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 187 คน

3. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ตามแนวคิดของ เคมมิสและแม็คแท็กการ์ด (องอาจ นัยพัฒน์, 2554, หน้า 301 – 303, อ้างอิงมาจาก Kemmis AND McTaggart 1988, PP. 11 – 15) ได้ให้หลักการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยดำเนินการประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) เพื่อใช้ในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นการวางแผน (Planning) ศึกษาสภาพและปัญหาวิสัยทัศน์นักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2

3.2 ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2

3.3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) การสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น จากการรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และสอบถามความพึงพอใจเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา

สกลนคร เขต 2

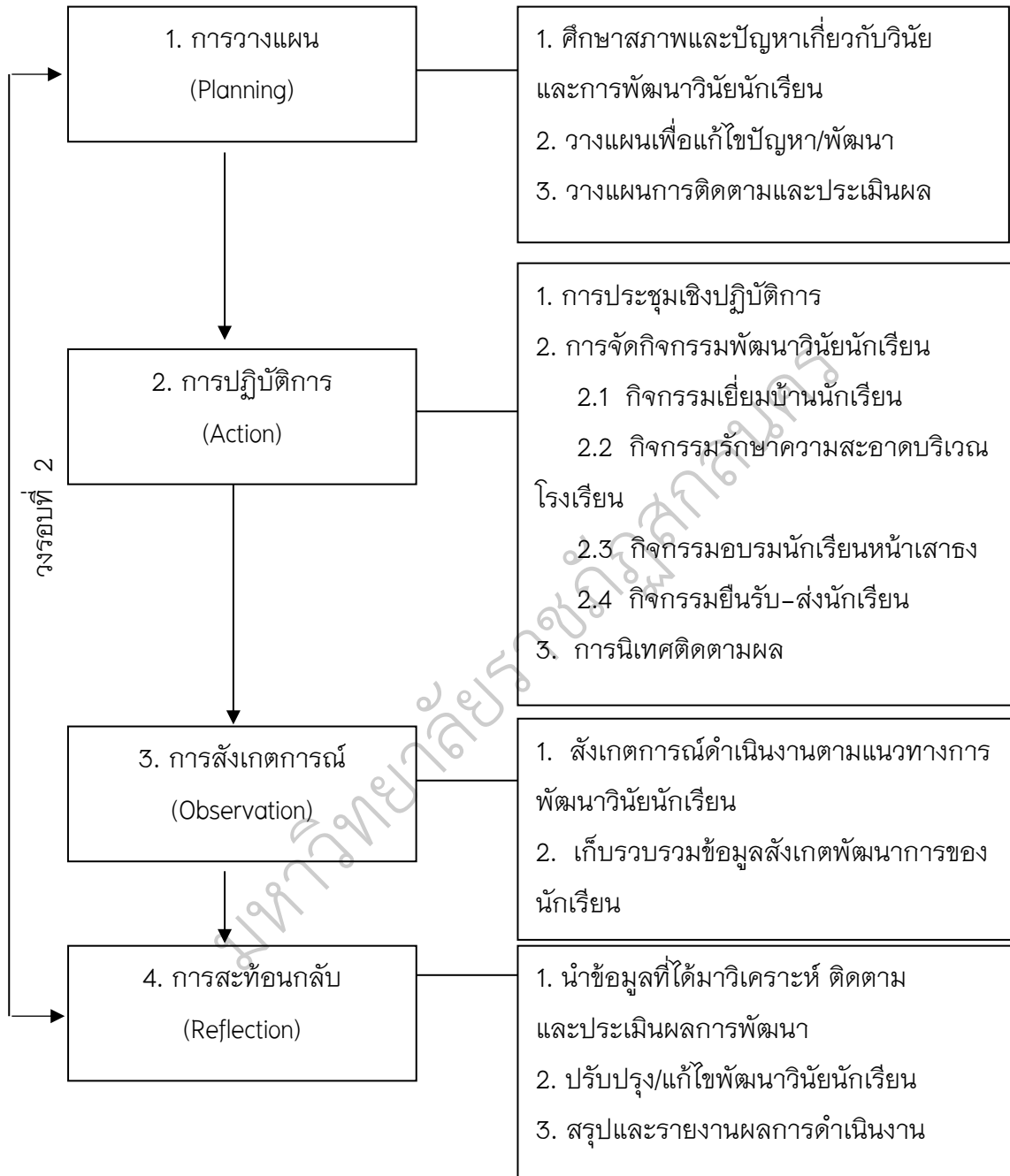
3.4 ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection) วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล
ที่ได้จากการพัฒนาวิทยุนักเรียนโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ถึง 31 มกราคม
พ.ศ. 2561

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. วินัย หมายถึง หมายถึง การควบคุมพฤติกรรมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับหรือข้อตกลงของสังคมที่กำหนดขึ้นเป็นข้อปฏิบัติร่วมกัน เพื่อความสงบสุขของตนเองและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม
2. วินัยนักเรียน หมายถึง ระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ และควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนเดียวกันโดยมุ่งเน้นในการพัฒนาวินัยนักเรียน ซึ่งสามารถปฏิบัติตนให้อยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. สภาพวินัยนักเรียน หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบันในโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่เกี่ยวข้องกับวินัยนักเรียน ได้แก่ 1) ด้านการแต่งกาย 2) ด้านการตรงต่อเวลา 3) ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่
4. ปัญหาเกี่ยวกับการมีวินัยของนักเรียน หมายถึง สิ่งที่เป็นปัจจัยอุปสรรคหรือขัดข้องต่างๆ ที่ขัดขวางต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียน และทำให้นักเรียนไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงกฎระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านนักเรียน ซึ่งนักเรียนที่กระทำผิดวินัยนักเรียนที่โรงเรียนกำหนดขึ้น ตั้งแต่ 2 ด้านขึ้นไป ได้แก่ 1) ด้านการแต่งกาย 2) ด้านการตรงต่อเวลา 3) ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่
5. แนวทางการพัฒนาวินัยนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาวินัยนักเรียน ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียน โดยการดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ การพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้
 - 5.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การวางแผนแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียน โดยประสานกับผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ ร่วมกันวางแผน แสดงความคิดเห็น ระดมความคิด และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการติดตามผลการ

ดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ

5.2 การจัดกิจกรรมการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โดยการทำงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ ซึ่งกระบวนการต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการวิสัยทัศน์ด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับงาน มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรม การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

5.2.1 กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน หมายถึง ครูไปเยี่ยมพบปะกับผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้านของนักเรียน อันจะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนและทำให้ครูได้รู้ได้เห็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ทางบ้านของนักเรียน และนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนา ส่งเสริม ป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียนต่อไป

5.2.2 กิจกรรมรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการกำหนด บริเวณพื้นที่ในโรงเรียนทำความสะอาด และนักเรียนทำความสะอาดเขตพื้นที่ที่นักเรียนรับผิดชอบทำความสะอาด มีบริเวณอาคาร สนามกีฬา ถนนในโรงเรียน สนามเด็กเล่น ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านความสะอาด มีการประกวดแข่งขันในแต่ละเขตพื้นที่ โดยมีเป้าหมายคือ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านความสะอาด

5.2.3 กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธง หมายถึง กิจกรรมหน้าเสาธงเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนในโรงเรียนได้แสดงความเคารพชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อย่างพร้อมเพรียงกันเป็นการฝึกระเบียบ วินัย ให้นักเรียนเป็นคนตรงต่อเวลา เป็นการตั้งใจร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงอย่างกระตือรือร้น

5.2.4 กิจกรรมยื่นรับ-ส่งนักเรียน หมายถึง ครูเวรประจำวันและสภานักเรียนที่เป็นเวรปฏิบัติหน้าที่เวรประตูหน้าและประตูหลังโรงเรียน เวลาเช้า 07.00 – 07.50 น. เวลาเย็น 15.30 – 16.30 น. เพื่อที่จะได้พบปะ พูดคุยกับผู้ปกครองซึ่งมาส่งเด็ก รวมทั้งดูแลเรื่องจรรยาบรรณ และอื่นๆ

5.3 การนิเทศภายใน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูในโรงเรียน เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์จนเกิดผลดีต่อองค์กรและส่วนรวม ให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ตามภารกิจ โดยการให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ การตรวจผลงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันเสนอแนะและปรับปรุงการดำเนินงาน พร้อมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ในระหว่างการดำเนินงานการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน

6. การติดตามผลการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน หมายถึง การนิเทศการติดตาม และการประเมินผลการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเป้าหมาย เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือการดำเนินการเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ผลการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน หมายถึง ผลจากการประเมินพฤติกรรม การแต่งกาย การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรม และการสัมภาษณ์นักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ

7.1 ด้านการแต่งกาย หมายถึง การสวมชุดเครื่องแบบที่ถูกต้องตามวันที่กำหนด ตามระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติของโรงเรียน

7.2 ด้านการตรงต่อเวลา หมายถึง การมาโรงเรียนทันเวลา ทำกิจกรรมหน้าเสาธง การเข้าเรียนทันเวลา ส่งงานตรงกำหนดเวลา เข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่ครูกำหนดทุกครั้ง ตามที่โรงเรียนกำหนดตามระเบียบของโรงเรียน

7.3 ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติตามที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้รับผิดชอบ ได้แก่ การมอบหมายบริเวณทำความสะอาดประจำวัน การรับผิดชอบทำความสะอาดห้องเรียน

8. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2